

32. OTURUM

Bosna Hersek'teki yerel seçimlerin gözlemlenmesi (2 Ekim 2016)Tavsiye Kararı 399 (2017)¹

1. Bosna Hersek Merkezi Seçim Komitesi Başkanının, Bosna Hersek'te 2 Ekim 2016'da yapılan yerel seçimleri gözlemek üzere davetini müteakiben, Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi aşağıdaki belgelere atıfta bulunur:

a. Bakanlar Komitesinin, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresine dair (2000)1 sayılı Kararı, Madde 2, Fıkra 4;

b. 4 Nisan 2000'de Bosna Hersek parlamentosunda kabul edilen Avrupa Yerel Yönetimler özerklik Şartında (AKAS No.122) yer alan ilkeler;

c. Kongre'nin Tüzükle ilgili 395(2015) sayılı Kararı²

2. Kongre, gerçekten demokratik yerel ve bölgesel seçimlerin demokratik yönetişimin kurulması ve idame ettirilmesi sürecinin bir parçası olduğunu ve bölgesel düzeyde siyasi katılımın gözlemlenmesinin Kongre'nin yerel ve bölgesel düzeyde demokrasinin koruyucusu olma görevinin kilit unsuru olduğunu yineler.

3. Kongre – az sayıda şiddet olayı haricinde – 2 Ekim 2016'da yapılan yerel seçimlerin, milliyetçi tavırlar dahil olmak üzere, etnik konulara odaklanan yaygın bir siyasi söyleme rağmen, sakin ve düzenli geçtiğini memnuniyetle kaydeder.

4. Kongre genelde seçim yönetiminin iyi organize edildiği ve – birkaç istisna dışında – yönetimin bütün kademelerinde şeffaf ve etkili bir biçimde icra edildiğini tespit eder. Özellikle de belediye seçim komisyonlarının, “doğru sayım” olarak adlandırılan yöntemi kullanmaları, oyların sağlıklı bir biçimde sayılmasında ilerleme sağlanmasına katkıda bulunmuştur.

5. Kongre “başkasının yerine oy kullanma” olarak bilinen sistemin, gerek bu sisteme erişimi olan seçmen kategorilerinin sınırlandırılması açısından, gerekse pratikteki uygulama bakımından, seçim yönetiminin söz konusu oyları daha önceki seçimlere nazaran daha şeffaf bir biçimde işleme tabi tutmasına izin verdiğini teyit eder.

1 Kongre tarafından 30 Mart tarihinde 2017, 3. oturumda görüşülerek kabul edilmiştir (bkz belge [CG32\(2017\)16](#) açıklayıcı not), raportör: Stewart DICKSON, Birleşik Krallık (R, ILDG)

2 Özellikle bakınız: seçim gözlem ziyaretlerinin pratikte düzenlenmesi ve seçim sonrası diyalogun uygulanmasına ilişkin Bölüm XVIII ve XIX.

6. Kongre, Seçim Kanununda Belediye Meclislerinde eksik temsil edilen cinsiyete %40 oranında bir kota tahsis edilerek değişiklik yapılmasını, söz konusu değişikliğin halk tabanında kadınların seçimlere katılımında önemli bir ilerleme sağlaması nedeniyle memnunlukla karşılar.

7. Ancak Kongre, seçimlerin 2 Ekimde yine yapılamadığı Mostar kentinde yerel demokrasinin durumundan endişe duymakta olup, mevcut çıkmaza uygun ve sürdürülebilir bir çözüm bulunması için tüm siyasi paydaşlara çağrıda bulunur.

8. Kongre aynı zamanda, seçim yönetiminin siyasallaşmasının devam ettiğine ve seçim komisyonlarının bileşimine ilişkin yasal olmadığı iddia edilen uygulamaların kaygı veren hususlar olduğuna dikkat çeker.

9. Kongre yukarıdaki hususların ışığında, seçim mevzuatında ve seçimi yönetiminin pratik cepesinde daha fazla iyileştirme yapılmasını tavsiye ederek, Bosna Hersek makamlarını aşağıdaki hususları yerine getirmeye davet eder:

a. komisyonlardaki üyelerin satın alınmasını önlemek ve seçim yönetiminin siyasallaşmadan arındırılmasını sağlamak için oy verme merkezlerindeki komisyon üyelerinin tayini ve görevden alınmasına ilişkin koşulları gözden geçirmek;

b. seçmenlerin sabit fiili ikametgahlarını sistematik bir biçimde doğrulayarak ve vefat edenleri seçmen listesinden düşürerek seçmen listelerinin kalitesini ve doğruluğunu iyileştirmek;

c. kadın katılımının fiilen sağlanmasını ve kadın belediye başkanları ve meclis üyelerine seçildikleri seçim süresi boyunca görevde kalma fırsatı verilmesini temin etmek;

d. etkili ve uygun yaptırımların uygulanabilmesi için, seçimlerde sahteciliğe, seçim kampanyalarına ve partilerin finansmanına, idari kaynakların suistimaline ilişkin yönetmeliklerin ihlaline dair mevcut mevzuatı iyileştirmeleri ve uygulamak;

e. özellikle de bütün adayların seçim kampanyası sırasında medyaya adil bir şekilde erişimi için tüm adaylar için şartların eşit olduğu bir seçim ortamını iyileştirmek.

10. Kongre ayrıca Bosna makamlarını fiilen yurt dışında yaşayıp hala seçmen listelerinde yaşayan seçmenler sorununu da ele almaya davet eder. Kongre bu açıdan, 378(2015) sayılı Karar'da belirtildiği gibi, seçmenlerle belediye arasında "hakiki bir bağ"ın önemini vurgular.

11. Yerel yönetimlerle ilgili açık ve net sorumlulukların eksikliği ve yerel yönetim birimlerinin finansal güçlükleri bakımından Kongre, halk tabanında demokrasinin güçlendirilmesine ve Bosna Hersek'in bütün kurumlarında hesap verebilir ve yetkin seçilmiş yerel yönetim temsilcilerinin güçlendirilmesine yönelik somut tedbirlerin alınması ihtiyacını bir kez daha yineler.